

Recenze knihy

Jižní Morava 2004 (Vlastivědný sborník, roč. 40, sv. 43, s. 374-375)

Jan Blaha, Z dějin a pamětí obce Morašice, pro Obecní úřad Morašice vydal PhDr. Jan Sucharda – JAS Hrotovice 2003, 88 s.

V loňském roce vyšla k 750letému výročí od první písemné zmínky monografie o obci Morašice. Jedná se o dílko, které je sepsáno obdobnou formou jako celá řada jiných publikací, která v poslední době vznikla a vzniká k výročím jednotlivých obcí nejen ve znojemském regionu. Také zde je stať rozčleněna na osm základních kapitol jako jsou: 1) Základní geografické, demografické a správní údaje; politický vývoj, 2) Dějiny, 3) Vesnické sídlo, 4) Hospodářské poměry, 5) Školství, 6) Kultura, 7) Významní rodáci a osobnosti, které v obci působily, a 8) Zajímavosti ze života obce. Tyto kapitoly se pak větví pochopitelně ještě do několika podkapitol. Za závěrem, prameny a literaturou následuje výčet sponzorů, který je v tomto případě vyveden vhodnou formou a neobsahuje firemní loga nebo slogany, což zaslouží pochvalu.

Nyní k podrobnější charakteristice obsahu této brožury. Hned „Úvodem“ zaujme zasazení informací o obci do básně Miloše Doležala. Tento úryvek osloví jistě mnohého „obecního“ pamětníka či rodáka a zavzpomíná na staré časy či rodnou vísku. Ve druhé podkapitole první kapitoly „Obyvatelstvo“ pak najdeme charakteristiku místního nářečí, které se používalo i v jiných obcích na Znojemsku, a proto je zajímavým oživením i pro čtenáře, který se narodil, žil nebo stále bydlí v některé z nedalekých vsí. Kapitola „Dějiny“ je vhodně rozčleněna do dvou podkapitol, z nichž v první je pojednáno o dějinách obce do konce 12. století na základě nálezů hmotných archeologických pramenů a druhá popisuje dějiny obce od první písemné zmínky po současnost. V kapitole „Vesnické sídlo“ je potom pojednáno o stavbách, které se v obci nacházejí. Z těchto je zde uveden zajímavý soubor fotografií kamenných křížů, což může být dobrou pomůckou pro zájemce o novější epigrafiku z konce 19. století a po roce 1900. Kapitola „Hospodářské poměry“ je rozčleněna do několika podkapitol, z nichž jistě zaujme ta třetí: „Vinohradnictví a vinařství“, a to nejen zasvěceného archiváře v době příprav publikace k moravskému vinařství a vinohradnictví. Kapitola s názvem: „Kultura“ zase zahrnuje pojednání o místním folklóru, spolkovém životě, pověsti, o stati Jaroslava Haška „V Marušicích na Moravě“ uvedené v jeho knize „Dějiny strany mírného pokroku v mezích zákona“, o ochotnickém divadle a obecní knihovně. V kapitole sedmé „Významní rodáci a osobnosti, které v obci působily“ je mj. zmínka o současném starostovi města Znojma Ing. Pavlu Balíkovi, rovněž významném morašickém rodákovi. V kapitole „Zajímavosti ze života obce“ je potom pojednáno o hrdebním soudu, který se nacházel pro Morašice ve Vrbovci. Dále je tu odstavec o obecním sluhovi, o vandalismu, o dárcovství krve, o statistice narození a úmrtí, ovocných stromů, vykouřených cigaret v obci v r. 1922, ale také o elektrifikaci obce, počátcích autobusové dopravy aj. Prameny z archivních fondů, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu ve Znojmě: Archiv obce Morašice a Místní národní výbor Morašice, jistě posloužily autorovi při sestavení poslední podkapitoly s názvem: „Co se také projednávalo v obecním zastupitelstvu“. Stejně jak autor poeticky v úvodu používá slova básníka, tak pateticky v závěru nechává promluvit obec ke svým občanům – dřívějším, současným i budoucím.

Nyní ještě pár slov k historické heuristice a interpretaci. Kromě historických pramenů a literatury shromáždil a využil při psaní této publikace její autor Mgr. Jan Blaha také vzpomínek pamětníků – většinou rodáků z obce nebo lidí, kteří v obci profesně působili. O tom vlastně vypovídá již samotný název díla „Z dějin a pamětí obce...“. Takto získal cenné informace, které v historických pramenech ani publikacích třeba již nenalezneme. Kromě toho přizval k tvorbě některých kapitol či podkapitol, které nenáleží do rozsahu vědomostí

regionálního historika, jiné odborníky, což je také chvályhodné. Aby nenarušil srozumitelnost obsahu publikace širším lidovým vrstvám, vkládá poznámky přímo do textu. V seznamu použitých pramenů a literatury sice tyto od sebe neodděluje, ale zase naopak v citacích používá celá jména autorů, což je v současné době všeobecnou snahou.

Co se potom týká obrazového vybavení a grafické úpravy této brožury, hned na první pohled upoutá zajímavá obálka. Do pozadí z reprodukce katastrální mapy Morašic je vhodně zasazena fotografie leteckého pohledu na obec, kterou navíc doplňuje fotografie dominanty obce – kostela sv. Anny – na zadní straně obálky. S pozadím katastrální mapy vkusně ladí i název publikace, který je vyveden v secesním písmu. Také černobílé reprodukce pohlednic Morašic, rozličných fotografií či písemností a dobových ilustrací vhodně doplňují text uvnitř brožury a ožívují již tak velmi zajímavou obsahovou náplň.

Závěrem lze jen doporučit tuto publikaci k přečtení všem rodákům obcí našeho regionu, nejen morašickým, třeba jako povzbuzení a inspiraci k životu na vesnici. Aby si pak mohli spokojeně říci jako Morašičtí: „Je sice jednou z mnoha, ale je naše!“

Jana Klempová